

Instruktor/instruktorka horské služby (kód: 65-019-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů:	Gastronomie, hotelnictví a turismus (kód: 65)
Týká se povolání:	Instruktor horské služby
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Organizování a vedení kurzu Horské služby na republikové úrovni	4
Příprava instruktážní přednášky na téma spjaté s činností horské služby a její prezentování frekventantům kurzu	4
Orientace v meteorologii, topografii, mapách, lavinové problematice a v historii Horské služby pro potřeby instruktora horské služby	4
Prezentace lezeckých a záchranných technik formou metodického výstupu	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 30.01.2024

Kritéria a způsoby hodnocení

Organizování a vedení kurzu Horské služby na republikové úrovni

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit potřebnou dokumentaci související s vedením kurzu a orientovat se v ní	Praktické předvedení
b) Vést letní nebo zimní Základní školu a reagovat na vzniklé situace v rámci tohoto kurzu	Praktické předvedení
c) Provést celkové vyhodnocení kurzu	Praktické předvedení
d) Vytvořit závěrečnou zprávu z kurzu a prezentaci na webovou stránku	Praktické předvedení
e) Orientovat se v Národní soustavě kvalifikací a charakterizovat jednotlivé profesní kvalifikace využívané Horskou službou	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava instruktážní přednášky na téma spjaté s činností horské služby a její prezentování frekventantům kurzu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit instruktorskou práci na předem vybrané téma v rozsahu prezentace na 20 minut s cílem přínosu pro Horskou službu (např. vytvoření nové výukové prezentace, rozšíření vybrané problematiky, implementace novinek a nových postupů apod.)	Praktické předvedení
b) Použít názorné prezentační prostředky (PC, dataprojektor, názorné pomůcky)	Praktické předvedení
c) Připojit a použít PC a dataprojektor	Praktické předvedení
d) Prezentovat vytvořenou práci s důrazem na schopnost předávat informace	Praktické předvedení
e) Vysvětlit základní pojmy v oblasti vzdělávání dospělých	Ústní ověření
f) Popsat specifika cílové skupiny a prostředí	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v meteorologii, topografii, mapách, lavinové problematice a v historii Horské služby pro potřeby instruktora horské služby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a vysvětlit základní meteorologické pojmy, prvky a jevy	Ústní ověření
b) Popsat specifika počasí na horách	Ústní ověření
c) Popsat a vysvětlit základní topografické pojmy	Ústní ověření
d) Pracovat s topografickými mapami a buzolou	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Pracovat s elektronickými mapovými aplikacemi a aplikacemi používanými Horskou službou	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Vysvětlit základní rozdělení lavin, podmínky pro jejich vznik a princip jejich uvolnění	Ústní ověření
g) Vysvětlit vznik sněhu, druhy sněhu, přeměnu sněhu	Ústní ověření
h) Vysvětlit zásady pohybu v lavinovém terénu a kamarádskou pomoc	Ústní ověření
i) Vysvětlit základy měření – sněhový profil, provedení testu sněhové stability	Ústní ověření
j) Orientovat se v historii horské služby v České republice	Ústní ověření
k) Vysvětlit fungování a popsat základní dokumenty Horské služby	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Prezentace lezeckých a záchranných technik formou metodického výstupu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést práci s lanem – transport, balení, uzlová technika (kotvicí, spojovací, prusíkovací a manipulační uzly, improvizované úvazy a způsoby navazování na lano)	Praktické předvedení
b) Předvést zakládání postupového jištění a vytváření jisticího stanoviště ve skalním terénu	Praktické předvedení
c) Předvést správné způsoby jištění prvolezce, druholezce (zachycení pádu, dynamické jištění)	Praktické předvedení
d) Předvést způsoby bezpečného slanění s různými slaňovacími pomůckami (slaňovací osma, jistítko, „kyblík“, RIG atd.) a improvizovaný způsob slanění (Dülferův sed)	Praktické předvedení
e) Předvést výstup po laně za pomoci prusíků a blokantů do výšky min. 8 m	Praktické předvedení
f) Bezpečně a jistě ovládat způsoby improvizované záchrany horolezce (Straussovou metoda, metoda HOI atd.)	Praktické předvedení
g) Předvést způsoby vytažení postiženého pomocí kladkostrojů	Praktické předvedení
h) Předvést způsob spouštění postiženého s následným přechodem do vytažení	Praktické předvedení

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Ke zkoušce může přistoupit ten, kdo splní požadavky stanovené metodickým pokynem Horské služby ČR. Metodický pokyn zašle autorizovaná osoba uchazeči současně s pozvánkou ke zkoušce.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – <https://nsp.cz/jednotka-prace/instruktor-horske-sluzby#zdravotni-zpusobilost>).

Zdravotní způsobilost se prokazuje předložením ergometrického vyšetření se zátěží W170 od sportovního lékaře (nebo internisty). Doklad o zdravotní způsobilosti nesmí být starší 12 měsíců.

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítím zkoušky.

Uchazeč se ke zkoušce dostaví s osobní výstrojí a výzbrojí záchranáře a cvičitele horské služby (dále HS), kterou je vybaven od HS v závislosti na období, ve kterém se zkouška koná. Období, ve kterém se zkouška koná určí autorizovaná osoba.

Výbava uchazeče pro letní období:

- odpovídající sportovní oblečení
- pevná horská obuv
- revidovaný horolezecký materiál, kterým je záchranář vybaven od HS
- mapy, buzola, GPS
- čelová svítilna
- obvazový materiál a lékárnička, která je povinnou výbavou záchranáře horské služby při pohybu v terénu.

Výbava uchazeče pro zimní období:

- odpovídající sportovní oblečení
- pevná horská obuv
- revidovaný horolezecký materiál, kterým je záchranář vybaven od HS
- mapy, buzola a GPS
- čelová svítilna
- lavinová sonda, lavinový vyhledávač a lavinová lopata
- sjezdová výstroj a výzbroj, skialpinistická výstroj a výzbroj
- obvazový materiál, lékárnička, která je povinnou výbavou záchranáře horské služby při pohybu v terénu.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnotícím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnotícím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Vyloučení veřejnosti:

Povaha zkoušky umožňuje za níže uvedených okolností vyloučit veřejnost. Autorizovaná osoba tuto informaci uvede v pozvánce ke konání zkoušky

- místa nepřístupná veřejnosti – klidová území národních parků (bývalá I. zóna NP) podle návštěvních řádů NP
- místa, kde se provádí vyhledávání v lavinách (laviniště)
- místa, kde se provádí vyhledávání v horském terénu (rokle, sutě, polomy a jiná místa, kde hrozí nebezpečí úrazu)

Ověření odborné způsobilosti *Organizování a vedení kurzu Horské služby na republikové úrovni* se provádí formou reálného zapojení uchazeče do přípravy, organizování a vedení celorepublikového kurzu HS, který je uchazeči přidělen s ohledem na termín zkoušky. Délka kurzu je jeden týden.

Ověřování kritérií a) a d) se děje na PC či notebooku ve vlastnictví autorizované osoby.

Ověřování kritéria b), vedení kurzu, je prováděno pod dozorem zkušeného instruktora.

Ověřování kritérií a) až d) odborné způsobilosti *Příprava instruktážní přednášky na téma spjaté s činností horské služby a její prezentování frekventantům kurzu* se děje formou předvedení instruktáže v rozsahu 20 minut. Zkoušený si předem připraví prezentaci k tématu, které uvede v přihlášce ke zkoušce. Úkolem zkoušeného v roli instruktora je předávat formou výukové prezentace dalším osobám (odborné i laické veřejnosti) nové poznatky a praktické dovednosti z oblasti činnosti horské služby a souvisejících oborů (historie horské služby; současnost horské služby; topografie a orientace; meteorologie; horolezectví; laviny; technika záchranných prací; osvětlovací a signalizační prostředky; organizace záchranných akcí; záchranná činnost za použití vrtulníku; radiospojení).

Ke zkoušce může přistoupit ten, kdo splní požadavky stanovené Metodickým pokynem Horské služby ČR. Metodický pokyn zašle autorizovaná osoba uchazeči současně s pozvánkou ke zkoušce.

Při ověřování odborných způsobilostí *Orientace v meteorologii, topografii, mapách, lavinové problematice a v historii Horské služby pro potřeby instruktora horské služby a Prezentace lezeckých a záchranných technik formou metodického výstupu* uchazeč vysvětluje a předvádí danou problematiku tak, jak by ji vysvětloval a předváděl účastníkům kurzu, pokud toto nebude možno předvést v rámci odborné způsobilosti *Organizování a vedení kurzu Horské služby na republikové úrovni*. Autorizovaná osoba posuzuje nejen obsah sdělení, ale i to, jestli jej uchazeč předal v souladu se zásadami vzdělávání dospělých.

Při ověřování odborných způsobilostí, u kterých je nezbytná přítomnost třetí osoby, je přítomen figurant. Figurantem může být i zkoušející. Pokud má být vytvořena skupina složená z figurantů, musí se jednat o skupinu složenou z jedinců různého věku a pohlaví.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:

- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:

- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze dvou členů. Všichni členové komise musí být přítomni u zkoušky po celou dobu trvání zkoušky.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnotícího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat tento požadavek:

- Střední vzdělání zakončené maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe u Horské služby ČR, o. p. s. na pozici instruktora horské služby.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo pro místní rozvoj, www.mmr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Metodický pokyn Horské služby ČR, o. p. s.
- prostory s technickým vybavením a sociálním zařízením vyhovující hygienickým standardům pro výukové prostory
- zkušební místnost
- PC s přístupem na internet vybavené pro práci s elektronickou knihou
- dataprojektor
- materiálně technické zabezpečení v rozsahu používaného vybavení Horské služby ČR, o. p. s.
- vhodné venkovní terény pro přezkoušení požadovaných praktických dovedností

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 40 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO a VH.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 47 až 50 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). V době trvání zkoušky je zahrnuto vedení týdenního kurzu v délce jednoho týdne. Pro účely přepočtu na hodiny byl zvolen vzorec 1 týden = 40 hodin, i když by vlastní délka kurzu byla kratší či delší.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro ozbrojené složky, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Horská služba ČR, o. p. s.